

KARAMAN ARAŐTIRMALARI - II

*Coğrafya - Dil ve Edebiyat
Gastronomi - Güzel Sanatlar - İletiflim
İlahiyat/Din Bilimleri - Felsefe- Sosyoloji
Kamu Yönetimi - İktisat- İŐletme
Uluslararası iliŐkiler - Siyaset Bilimi*

Editörler

Prof. Dr. Hüseyin MUŐMAL

Dr. ŐĐr. Üyesi Erol YÜKSEL

Dr. ŐĐr. Üyesi Mehmet Ali KAPAR

Şair, Senarist, Öğretmen: H. Zekâi Yiğitler

Rabia Gülistan OKUTAN*

Giriş

Türk ve dünya edebiyatında çeşitli türlerde eser vermiş birçok şair ve yazarın antoloji ve edebiyat tarihi kitaplarında yer almaları, edebiyat tarihçileri ve araştırmacıları için oldukça önemlidir. Edebiyat tarihi kitapları, antoloji, yazar-şair sözlüğü, almanak gibi çeşitli türlerdeki eserler araştırmacıların temel referans (başvuru) kaynağıdır. Bu türdeki başvuru kaynaklarında yerini almış, Türk ve dünya edebiyatına yazdıklarıyla katkı sunmuş bütün yazar ve şairlerin derinlemesine incelenmesi gerekmektedir. Yapılacak bu incelemeler ile yazar ve şairleri tanıtmak elbette ki araştırmacıların ilk amacıdır. Edebiyat tarihçileri (araştırmacıları); bu amaçla birlikte yazar ve şairlerin hayatını, eserlerini, fikir ve sanat anlayışını geniş bir çerçevede ele alarak okuyuculara daha geniş bir bakış açısıyla **yazar (şair)-metin-dönem** ilişkisini ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırmamızın konusu olan **H. Zekâi Yiğitler**; isimler sözlüğü, yazar ve şairler sözlüğü ile antolojilerde yerini almış yazarlardan biridir. Fakat ne yazık ki Yiğitler' in hayatı, sanatı ve eserleri hakkında detaylı bir inceleme bulunamamıştır. Bu çalışmamızda oğlu H. Gökhan Yiğitler ile yaptığımız yüz yüze söyleşi¹ ve yazılı söyleşi² doğrultusunda H. Zekâi Yiğitler' in hayatı, sanatı ve eserlerini tanıtmayı ve değerlendirmeyi amaçladık.

1. Hayatı

H. Zekâi Yiğitler, 1 Mart 1941 tarihinde Karaman' da dünyaya geldi. Annesi; Recep ve Selime kızı, Karaman-Abbas Mahallesi doğumlu **Ayşe Yiğitler** (D. 14/09/1913 – Ö. 28/08/2001)' dir. Babası; Mehmet ve Şerife Oğlu, Kıbrıs doğumlu **Halil İbrahim Yiğitler** (D. 01/07/1915 – Ö. 20/10/1986)' dir. Yiğitler üç kardeştir. Ablası **Fatma Meral** (D. 1/1/1933) ve kardeşi **Zafer Yiğitler** (D. 1950)' dir.

Anı-roman türünde kaleme alınan *Öğretmenim* (1975) isimli eserinde, romanın ana figürü Zeki'nin anlatımı ile yazar H. Zekâi Yiğitler' in ailesi hakkında şu bilgiler yer almaktadır:

“Babam derin bir iç geçirir, lokmasını çiğner dururdu. Pek sevmezdi konuşmasını. Bizde her şeye annem karar verirdi. Konuşur, alış veriş yapar, eskilerimizi satar, yenilerini alırdı. Üç beş kurulumuz varsa annem biriktirirdi. Babam hiçbir şeye karışmaz, ancak eve bir konuk gelirse o zaman çözüldü dili. Hep kendisi küçükken, dedemin zenginliğinden, iyiliğinden söz eden küçük küçük öyküler anlatırdı. ‘Biz,’ derdi. ‘Kıbrıs’tan gelmişiz. Ben yedi sekiz yaşlarındaymışım. Türk Hükümeti Kıbrıs’taki mallarımıza karşılık Silifke’de toprak vermiş. Çiftçilik yapmış dedeniz. Zeybek Mehmet diye anılmış. İyilerin iyisi bir adam. Bir dilim ekmeğini, toprağını tüm halkla bölüşürmüş. Karış karış dağıtmış ona buna. Kimin işi varsa, Mehmet Dayı. Zeybek Mehmet. Kimin düğünü olursa, Zeybek Mehmet, Ağa bile dedirtmezmiş kendisine. Öyle söyleyenlere öfkelenirmiş. Zeybek diye çağırılması çok hoşuna gidermiş. Sonunda elinde avucunda, Göksu’nun altındaki toprak parçası kalmış ancak. Evi, tarlayı satmış. Taşımış sülaleyi Mersin’e Şeşatiler’in elektrik fabrikasına bekçi girmiş. Amcan Ali, Kıbrıs’a dönmüş. Cemal Amcan da at arabası almış kendisine. Tekel’in malını taşımış...” (YİĞİTLER, Öğretmenimden Anılar, s. 36-37)

Yiğitler eğitim hayatına Karaman’da Cumhuriyet İlkokulu’nda başladı. Oradan Adana’ya gelerek Ziya Gökalp İlkokulu’nda iki yıl okudu. Ardından ailesi Tarsus’ a taşınınca ilköğrenimini 1953 yılında Tarsus 23 Nisan İlkokulu’nda tamamladı. 1956 yılında Tarsus Lisesi’ nin orta kısmından mezun oldu. Öğretmenlik okulu sınavını kazanarak (Diyarbakır’a gidecekken) yeni açılan Akşehir Erkek İlköğretmen Okulu’na girdi. 1959 senesinde buradan mezun olduktan sonra aynı yıl Denizli – Babadağ’ a bağlı Ahıllı Köyü’ne tayin oldu. 8 ay burada ilkokul öğretmenliği yaptı. Eğitim hayatına devam etmek için başvurduğu tüm yüksekokulları kazanmasına rağmen İstanbul- Çapa Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümü’nü seçti ve 2 yıl burada eğitim aldıktan sonra 1962 senesinde mezun oldu.

Yazar 30/6/1962 tarihinde İstanbul’da, **Nuriye Aretlik** (Yiğitler- 15/12/1943) ile evlendi. Nuriye Aretlik, yazarın aynı zamanda Çapa Eğitim Enstitüsü’nden okul arkadaşı olup (Fransızca Bölümü) 1955-1950 yılları arasında Bursa Kız Lisesi’nde yatılı okumuştur. Yiğitler’ in beş çocukları olmuştur. Kızı **Denizhan Yiğitler (Gül)** (D. 5/6/1963) Elbistan’da dünyaya geldi. İlk oğulları **Cengizhan Yiğitler** (D. 10/10/1964-Tarsus)’ den sonra **Kayhan Yiğitler** (D. 16/6/1966-Tarsus), **Halil Gökhan Yiğitler** (D. 17/7/1967-Tarsus) ve **Ahmet Özhan Yiğitler** (D. 19/4/1970, Balıkesir

* Arş. Gör. Uşak Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, gulistan.okutan@usak.edu.tr
Bu çalışma 20-22 Haziran 2019 tarihleri arasında Karaman’da gerçekleştirilen Karaman Sempozyumu “Sosyal ve Beşeri Bilimler” isimli sempozyumda tebliğ olarak sunulmuştur.

¹ H. Zekâi Yiğitler’ in hayatı, eserleri ve sanatı hakkındaki bilgiler; 27 Şubat 2018 tarihinde saat 10.00’da İstanbul-Kadıköy’de “Fazıl Bey’in Türk Kahvesi” isimli mekânda oğlu H. Gökhan Yiğitler ile yüz yüze yaptığımız söyleşiden aktarılmıştır.

² H. Zekâi Yiğitler’ in hayatı, eserleri ve sanatı hakkındaki bilgiler; yazarın oğlu H. Gökhan Yiğitler’ in 7 Haziran 2018 tarihinde yazılı olarak tarafımıza gönderdiği bilgilerden aktarılmıştır.

– Ö. 3/9/2016, İstanbul)'dir. Yazarın Denizhan adlı kızından 2 torunu (Selen, Yiğit), Cengizhan adlı oğlundan 1 torunu (Emir), Gökhan adlı oğlundan da 1 torunu (Can) vardır.

Eşi Nuriye Yiğitler ile birlikte 1962 yılında Çapa Eğitim Enstitüsü'nden 1962 yılında mezun olduktan sonra aynı sene Kahramanmaraş- Elbistan Ortaokulu'na tayin olmuştur. 1964-1969 yılları arasında Tarsus Sanat Okulu, Tarsus Endüstri Meslek Lisesi ve Tarsus Ortaokulu'nda görev yapmıştır. 1969-1970 Balıkesir-Kocaavşar Köyü Ortaokulu'na tayin olan Yiğitler, ertesi yıl Balıkesir merkeze atandıktan sonra 1970-1978 yılları arasında Balıkesir Lisesi'nde (1976-1977 tarihinde 1 yıl mesleğine istifa ederek görevine ara vermiş), 1978- 1982 yılları arasında Edremit Lisesi ile Edremit İmam Hatip Lisesi'nde görev yapmıştır. İstanbul Göztepe Mehmet Beyazıt Lisesi ile İstanbul Fatih İmam Hatip Lisesi'nde ise 1982-1983 tarihinde öğretmenliğine devam etmiştir. Görev yaptığı okullarda Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, Yurttaşlık (Sosyal Bilgiler) Bilgisi derslerini vermiştir. 1983 'te Ankara 6. Akşam Sanat Okulu (Film Radyo Televizyon Eğitim Merkezi-FRTEM)'nde ise radyo programcısı olarak girmiştir.

Askerliğini 1975 yılında Hacılarkırı/Bornova/İzmir' de Topçu Er olarak kısa dönem (3 ay) yapmıştır.

1983-1989 yılları arasında görev yaptığı bu sürede, TRT' nin Çocuk Bölümü'nde *Azmi ile Cezmi* isimli çocuk dizisini sundu ve bu dizinin senaristliğini yaptı. Yine TRT' nin Eğitim Kültür Bölümü'nde *Tarihten Sayfalar* ve *Önemli Günler Haftalar* programlarının senaryo yazarlığını yaptı. Yine senarist olarak görev yaptığı TRT Çocuk Radyosu Çocuk Bölümü'nde çocuk oyunları, çocuk tiyatroları yayınladı. (YİĞİTLER, Nasreddin Hoca Pencereden Görünen Baş, 2001, s. 16-17) Yazar, 1989'da FRTEM'den emekli oldu.

H. Zekâi Yiğitler; edebiyata, tiyatroya, sinemaya kısaca sanatın birçok türüne olan ilgi ve merakını Nasrettin Hoca kitabının başında okuyuculara seslenirken şu cümleler ile kendini ifade etmektedir:

“... Çapa Eğitim Enstitüsü'nün Edebiyat Bölümü'nü seçti. Orada 2 yıl okudu. Bu arada tiyatro yaptı ve çok kitap okudu. Sinemaya gitti bol bol. Yeşilçam'da çekilen filmleri izledi okuldan kaçıp. Parası yetişmediği için sinema setlerinde çalıştı. Figüranlık yaptı. Fikret Hakan'la, Türkan Şoray'la, Tamer Yiğit'le ve o dönemin en güzel, en yakışıklı oyuncularıyla orada, yazarlarıyla da çeşitli İstanbul dergi ve gazetelerinde tanıştı.” (YİĞİTLER, Nasrettin Hoca, 1997, s. 6)

Yazarlık hayatına da İstanbul'da eğitim gördüğü sırada *Varlık* dergisinde yayınlanan şiirleriyle başlamıştır. 1962 yılında kaleme aldığı *Kutup Gülü* kitabı, jürisinde Tarık Dursun, Oktay Akbal, Sabahattin Kudret Aksal, Selim Sabit Pülten, Orhan Hançerlioğlu gibi önemli isimlerin bulunduğu Beşgen Dergisinin yarışmasında (Üstün İzat'ın *Yağmursuzca Sevişme* kitabıyla birlikte) birincilik kazanmıştır. Yazarın ilkökul öğretmeni, Keleş Öğretmen'e adanmış *Öğretmenim* adlı çocuk romanı (Milliyet Çocuk Yayınları, 1976) çocuk edebiyatımızda önemli bir yere sahiptir.

Yiğitler emekli olduktan sonra da edebiyata ve yazmaya ilgisi hep devam etmiştir. Halk edebiyatı ve tasavvuf çalışmalarına devam ederek, bir yandan FRTEM ve TRT nezdinde radyo ve televizyon programı yazarlığını sürdürmüştür. 1 Ağustos 2004 tarihinde Ankara'da vefat eden H. Zekâi Yiğitler; özellikle yazdığı çocuk romanları ve şiirleriyle çocuk edebiyatına, halk hikayeleri ve masallardan derleyerek oluşturduğu eserleriyle Türk halk edebiyatına sayısız katkı sunmuş ve yazdığı bireysel ve toplumcu gerçekçi şiirleriyle de Modern Türk edebiyatında yerini almıştır.

2. Eserleri

Şiir

- 1- Mavi Güvercin, Köymen Yayınları, İstanbul, 1961, 55 s. (Millî Eğitim Bakanlığınca tavsiye edildi.)
- 2- Senin Gözlerine Bakmak, Ekin Basımevi, İstanbul, 1962, s.
- 3- Kutup Gülü, Beşgen Dergisi Yayınları, İstanbul, Haziran 1962, 32 s. (Şiir Birinciliği. Beşgen Dergisinin yarışma birincisi. Üstün İzat'la birlikte. Yarışmadaki Jüriler: Tarık Dursun, Oktay Akbal, Sabahattin Kudret Aksal, Selim Sabit Pülten, Orhan Hançerlioğlu.)
- 4- 10 Kasımlarda Atatürk, Ekin Basımevi, İstanbul, 1962, 47 s.
- 5- Günde Güneş, Ekin Basımevi, İstanbul, 1965, 48 s.
- 6- Atatürk Destan, Adana Örnek Matbaası, Adana, 1967, 48 s.
- 7- Deniz Çağım, Emek Basımevi, Balıkesir, 1970, 48 s.
- 8- Susan Toprak, Aras Basımevi, Balıkesir, 64 s.
- 9- Nasreddin Hoca Şiirleri, Manzum Fıkralar, Emek Basımevi, Balıkesir. (Kültür Bakanlığınca ilgililere tavsiye edildi ve satın alındı.) Esin Yayinevi, İstanbul, 160 s.
- 10- Nasreddin Hoca'dan Şakalar- Şiirler, Ekli Baskı. (Kültür Bakanlığınca ilgililere tavsiye olundu.)
- 11- Savaşın Soluğu, (ilk bas. 1978), 2.bas., Ay Yıldız Yayınları, Ankara, 1999, 80 s.
- 12- Atamıza' a Yüzcüncü Yıl Oratoryosu, Büyük Fatih Matbaası, Bornova- İzmir, 1982, 84 s.
- 13- Atom Çocuklarının Romanı – Barış Barış Barış (Şiirler), Karınca Matbaacılık, İzmir, 1979, 80.

Roman

- 1- Öğretmenim, Milliyet Yayınları, İstanbul, 1976. (Çocuk Romanı. İkinci baskısı Millî Eğitim Bakanlığınca satın alındı. Frankfurt Çocuk Kitapları Fuarına katıldı.)

- 2- Gökhan ile Özhancı, Milliyet Yayınları, (Çocuk Romanı)
- 3- Öğretmenimden Anılar, 160 s. (Anı-Roman. Sedat Simavi Vakfı Ödülü'ne katıldı. Bağımsız Yayın, Teşekkür aldı.)
- 4- Ahmet Hulusi Efendi – Denizli' de İlk Kuvay-i Milliyeci, (İlk bas. 1998), Kafekültür Yayıncılık, İstanbul, 2012, 226 s. (H. Zekâi Yiğitler' in romanını oğlu H. Gökhan Yiğitler yayınlamıştır.)
- 5- Atom Çocuklarının Romanı – Barış Barış Barış (Şiirler), Karınca Matbaacılık, İzmir, 1979, 80 s.

Öykü

- 1- Kısa Anne Öyküleri, 120 s.

Derleme

- 1- Nasreddin Hoca, Yeryüzü Yayınevi, Ankara, 1997, 88 s.
- 2- 101 Doğu Öyküsü, Kafekültür Yayıncılık, İstanbul, 2013, 104 s. (H. Zekâi Yiğitler' in derlediği öyküleri oğlu H. Gökhan Yiğitler yayınlamıştır.)
- 3- 101 Sufi Öykü, Kafekültür Yayıncılık, İstanbul, 2013, 218 s. (H. Zekâi Yiğitler' in derlediği öyküleri oğlu H. Gökhan Yiğitler yayınlamıştır.)
- 4- 101 Mesnevi Öyküsü, Kafekültür Yayıncılık, İstanbul, 2016, 216 s. (H. Zekâi Yiğitler' in derlediği öyküleri oğlu H. Gökhan Yiğitler yayınlamıştır.)
- 5- Sadi- Bütün Rubailer, Kafekültür Yayıncılık, İstanbul, 70 s. (H. Zekâi Yiğitler' in hazırladığı şiirleri, oğlu H. Gökhan Yiğitler yayınlamıştır.)
- 6- Ustalardan Öykü ve Masallar, Kapadokya Yayınları, 2003, 104 s.
- 7- Keloğlan Masalları, Kafekültür Yayıncılık, İstanbul. (H. Zekâi Yiğitler' in derlediği masalları, oğlu H. Gökhan Yiğitler yayınlamıştır.)
- 8- Her Güne Bir Nasreddin Hoca, Kafekültür Yayıncılık, İstanbul. (H. Zekâi Yiğitler' in derlediği fıkraları, oğlu H. Gökhan Yiğitler yayınlamıştır.)
- 9- Ömer Hayyam-Rubailer, (Nuriye Yiğitler ile birlikte), İtalik Kitaplar, Ankara, 1998, 168 s.

Türk Halk Masalları Serisi

- 1- Maviş ile Necip, Öğün Yayınları, 1986.
- 2- Leyla ile Mecnun, Öğün Yayınları, 1986.
- 3- Kerem ile Aslı, Öğün Yayınları, 1986.
- 4- Karacaoğlan, Öğün Yayınları, 1986.
- 5- Arzu ile Kamber, Öğün Yayınları, 1986.
- 6- Dadaloğlu, Öğün Yayınları, 1986.
- 7- Tahir ile Zühre, Öğün Yayınları, 1986.
- 8- Âşık Garip, Öğün Yayınları, 1986.
- 9- Ferhat ile Şirin, Öğün Yayınları, 1986.
- 10- Derdiyok ile Zülfisiyah, Öğün Yayınları, 1986.
- 11- Varaka ile Gülşah, Öğün Yayınları, 1986.
- 12- Emrah ile Selvi, Öğün Yayınları, 1986.
- 13- Sürmeli Bey ile Telli Sanem, Öğün Yayınları, 1986.
- 14- Yusuf ile Züleyha, Öğün Yayınları, 1986.

Nasreddin Hoca'dan Seçmeler

- 1- Nasreddin Hoca Kürsüde, Erinç Yayınları, 2001.
- 2- Nasreddin Hoca'nın Çektiği Çile, Erinç Yayınları, 2001.
- 3- Nasreddin Hoca Helvacıda, Erinç Yayınları, 2001.
- 4- Nasreddin Hoca'nın Eşeği, Erinç Yayınları, 2001.
- 5- Nasreddin Hoca'dan Seçmeler, Erinç Yayınları, 2001.
- 6- Nasreddin Hoca'dan Seçme Latifeler, Erinç Yayınları, 2001.
- 7- Nasreddin Hoca'dan Şakalar- Şiirler, Erinç Yayınları, 2001.
- 8- Nasreddin Hoca Damdan Düşen Anlar, Erinç Yayınları, 2001.
- 9- Nasreddin Hoca Kedi Nerede?, Erinç Yayınları, 2001.
- 10- Nasreddin Hoca Pencereden Görünen Baş, (Düz. Nuriye Yiğitler), Erinç Yayınları, Ankara, 2001, 80 s.

İnceleme

- 1- Mevlânâ' da İnsan Olmak, Mevlânâ ve İnsan, 5. bas., Kafekültür Yayıncılık, İstanbul, 2017, 374 s. (H. Zekâi Yiğitler' in bu inceleme eserini oğlu H. Gökhan Yiğitler yayınlamıştır.)
- 2- Âşık ile Mâşuk, (Nuriye Yiğitler ile birlikte), 6. bas., Kafekültür Yayıncılık, İstanbul, 2017, 150 s.

Çeviriler

- 1- Alis ve Tavşanlar, Lewis Carrol (Nuriye Yiğitler ile birlikte), Kafekültür Yayınları, İstanbul, 2014, 14 s.
- 2- Koltuk Değnekleri (Çev. Nuriye Yiğitler), Kapadokya Yayınları, 2003.

Diğer Türdeki Eserler

- 1- Anahtar Türkçe Edebiyat Bilgileri, Emek Basımevi, Balıkesir, 1973, 56 s.
- 2- Türk ve Dünya Edebiyatından Şairler ve Yazarlar, Öğün Yayınları, 543 s.

Ödülleri

- 1958’de Çağrı Dergisi Hikâye Ödülü’nde birincilik kazandı.
 1971’de Kemalist Ülkü Dergisi Atatürk Şiir Ödülünde ikincilik kazandı.
 1961 Beşgen Dergisi Şiir Ödülü’nü Üstün İzat’ la paylaştı. (Kutup Gülü şiir dosyasıyla).

3. Sanatı ve Fikir Hayatı

H. Zekâi Yiğitler edebiyat dünyasına *Varlık* dergisinde başlayarak çeşitli dergilerde yazdığı şiirler ile girdi. Henüz İstanbul Çapa Eğitim Enstitüsü’nde öğrenciyken ilk şiir kitabı olan *Mavi Güvercin* (1961) yayımlandı. Onu edebiyata yönlendiren ve yazmaya iten duyguyu ilk şiir kitabının önsözünde yayınevi sahibi Nusret Köymen şu cümleler ile ifade etmektedir.

“Bu eser İstanbul Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümünün birinci sınıfında öğrenci bulunan genç bir Türk şairi- nindir. Sevgi ve duygu dolu bu kitap, Türk çocuğunun ruhindaki kaynağın gürlüğüne delildir.

Yarının yaratıcı ve teşebbüsçü Türklüğü, gönülleri böyle çocuk sevgisi ve anlayışı ile tıklım tıklım dolu eğitimci öğretmenlerin yardımıyla yetişecektir.” (YİĞİTLER, Mavi Güvercin, 1961, s. 3)

Yine Köymen önsözde yazarın bu ilk şiir kitabının önemini vurgulayarak yazıldığı dönemde çocuk edebiyatının ilkleri arasında yerini almasını şu sözleriyle vurgulamaktadır:

“Kitabın özelliği çocuk şiirlerinden meydana gelmiş olmasıdır. Benim uğraştığım dallar içinde olmadığı için pek bilmiyorum; fakat Türk Edebiyatı’nın <<Çocukluk Şiirleri>> yönünden pek zengin olduğunu sanmıyorum.

Bu itibarla Zekâi Yiğitler’ i edebiyatımızda, bir çığır açma öncülüğünde olmasını dilediğim bu eserlerinden do- layı tebrik, yaratıcılığında teşvik etmeyi, en zevkli bir eğitimcilik ödevi saymaktayım.” (YİĞİTLER, Mavi Güvercin, 1961, s. 3)

Yazar, 1962 yılında Beşgen Dergisi’ nin açmış olduğu yarışmada kendisine birincilik ödülü kazandıran *Kutup Gülü* (1962) isimli eserinin girişinde şiirin öneminden bahsederken edebiyata ve sanata olan tutkusunu da açıkça ifade etmektedir.

“Sanat tutkusunu tepeden tırnağa kendine dert edinmişlerin ortak kaygısını duymak ile yarınımı daha güçle, az da olsa sayıları, okurlarımın karşısına yepyeni mısralarla çıkmaya kararlıyım. Şiir bahçesi solmayan çiçeklerle dolu- dur. Yunus Emre’yi yüzyıllar boyu tasavvufun denizinde yüzdüre yüzdüre çağımıza ileten, şiirin özlü esintisidir. Fuzu- li’yi dilden düşürmiyen, Baki’yi sevgilinin yanağında tomurcuklanan bir gül gibi karanlığa resmeden, Nedim’i Çıra- ğan Saraylarında ince bir şarkının ağır aksak makamında çözümliyen, Ahmet Haşim’i derin anlamın süzgecinden zamanımıza aktaran, Yahya Kemal’i İstanbul göklerinden Tanrısallaştıran da gene şiirdir. Yaşıyan ozanlarımızın dudaklarda türküleşen mısraları gerçek yaşamanın doyulmaz, hüznünde, bolluğunda çoğalan bir, saçlarımızın inen yağmur damlaları gibidir.” (YİĞİTLER, Kutup Gülü, 1962, s. 4)

Mavi Güvercin (1961) şairin ilk şiir kitabıdır. 55 sayfadan oluşan bu eserde 40 şiir ile birlikte 4 nesir yazısı yer almaktadır. Çocuk şiirlerini konu edinmesi, yayımlandığı dönem itibarıyla onu çocuk edebiyatında ilkler arasında yer almasını sağlamıştır. “Mavi Güvercin”, “Solgun Işıktaki Bir Ümit”, “Çocukluğu Hatırlama”, “Çocukluğum”, “Masal- larla Gelen” başlıklı şiirlerinde kendi çocukluğuna duyduğu özlemi ve çocukluk yılları anılarını kaleme almıştır. Bu- nun yanında yoksulluk çeken, öksüz kalmış çocukların halini yalın ve acı bir dil ile ifade ettiği şiirleri de yer almak- tadır. “Simitçi Çocuk” şiiri buna güzel bir örnektir.

SİMİTÇİ ÇOCUK

<<Simit var>> diye bağırdım sokaklarda
 Alan olmazdı, eski- püsküydü giysilerim
 Bir tas zehir içmişçesine burkulurdu yüreğim
 <<Simit var>> diye bağırdım sokaklarda.

Simitli düşler görürdüm gece yarıları
 Soğuktan havalar, öksürürdüm
 Ayaklarımı inanın, zorla sürürdüm
 Simitli düşlerle uyanırdım gece yarıları.

*Zamanla inandım, mutlu olabileceğine insanların
Bir simit camekânında yaşamayı seyrettim
Ellerimi, yüzümü, papuçlarımı sokaklarda eskittim*

Zamanla inandım mutlu olabileceğine insanların. (YİĞİTLER, Mavi Güvercin, 1961, s. 20)

“Mehmet’ in Düşü”, “Mehmet Şöyle Anlattı”, “Sokaktaki Dilenci” gibi şiirleri yine yoksulluk karşısında çaresiz kalmış çocukların hayat mücadelesini anlattığı şiirlerdendir.

H. Zekâi Yiğitler’ in ikinci kitabı *Senin Gözlerine Bakmak* (1962), ardından yazdığı *Kutup Gülü* (1962) ve *Susan Toprak* (1972) isimli şiir kitapları daha çok aşk, özlem, yalnızlık gibi bireysel duyguların ön planda olduğu şiirlerini ihtiva etmektedir. Şiirlerinde belirli bir ölçü veya kafiye düzenine pek rastlanmaz. Ahengi sağlamak için mısralar arasında ses benzerlikleri kullandığı görülmektedir. Eşi Nuriye Yiğiter’ e (o zamanki adıyla Nuriye Aretlik) ithaf ettiği *Kutup Gülü* (1962) isimli eserinin iç kapağında N.A. ibaresi altına “Bu şiirleri sana adadım.” diyerek şairin eşine olan aşk ve özlem duygularının yoğunluğunu şu mısralarla görmek mümkündür:

KESİK GÖL

*Bölsem biriken gözyaşlarını iki dilim
Yalnız bana eğilen kahır
Yaprağın dinlenmiş soluğunda sen
Turkuların eteğini kıvıldatır.*

*Büyük bardaklı iki kanlanmış şarap
Üçüncüsünü yuvarlıyan bitti
Trenler, adımların geçtiler istasyonu
Durmadı gitti.*

*Solmuş bakışlarında akasya çiçeklerinin
Deli kokusu ah*

Kalbim durup sıfıra yuvarlanmış

Büyük yeminlerin ayağında karanlık sabah... (YİĞİTLER, Kutup Gülü, 1962, s. 14-15)

Yiğiter’ in aşka ve şiire olan düşkünlüğüne, serbest tarzda yazdığı “Bir” şiirinde de rastlanmaktadır. Akıcı ve sade bir dil ile hislerini, günlük konuşma havasında okurlara sunmaktadır.

BİR

*Üç şeye alışmışlığım var benim
Biri sigara biri aşk biri şiir
Dilediğimce içebiliyorum sigarayı
Param olursa alıyorum
Şiir seni görünce gelir kapıma
Ama aşk
Onu sen olmadan yapamıyorum
Bütün kuralları yıkıp sen yapıyorum
Bütün kurallara inat sana alışacağım
Ekmek gibi, su gibi
Sigara sen, aşk sen, şiir sen
Oysa bunların tümü
Senin yerini tutamaz*

Adım gibi biliyorum... (YİĞİTLER, Senin Gözlerine Bakmak, 1962, s. 5)

Günde Güneş (1965) ve *Deniz Çağım* (1970) isimli şiir kitapları yine çocukları konu edinen eserlerindedir. “Çocukluğa Eğilmek”, “Çocukların Götürdüğü”, “Öğretmence Duyuyorum”, “Çocuklar Getirmişler”, “Bence” şiirleri buna örnektir. Kızı Denizhan için yazdığı şu şiir de tüm çocuklara nasihat niteliğindedir.

İNCE ÇİÇEK

*Deniz, bugün erken kalk,
Yürü kitaplarına sen.
İçimde büyüyor şarkın
Umut çalgıları gözlerinde
Dönüp geçerken.*

*Daha uyunur mu, sokak ayakta
Şehir şehir dolanıyor kuşların,
Çöz korku düğmelerini, sonra sus
Sana doymuş değil ince çiçeğim,
Türküle gene açacaksın.*

*Yoğur mavileri, zeytin yapraklarını
Dalların dokur geceyi hep.
Sular uyur uykuda
En içli şiir gözlerini
Yüreğime serp.*

*Dinlen biraz yanımda
Kestane saçlı kızım.
Düşlerinde korku olmasın hiç,
Gel yanıma çabuk ol; çay pişir
Sevginize acıktım.*

Gözlerine hep şiir koşacağım. (YİĞİTLER, Deniz Çağım, 1970, s. 35)

Öğretmen olarak Türkiye'nin çeşitli illerinde senelerce görev yapan H. Zekâi Yiğitler' in ders verdiği öğrencilere kendi evladı gibi yaklaştığını, sadece ders anlatarak görevini ifa etmediğini, öğrencilerine ve tüm çocuklara Tanrı sevgisi gibi bir sevgiyle -kendi deyimiyle "Size Tanrım kadar bağlanmışım/ Tanrının sunduğu çocuklarım"- bağlandığını söylemek mümkündür.

ÖĞRETMENCE DUYUYORUM

...
*Hatice, benim incecik kızım
Saçlarının örgüsü bir tuhaf sıkıyor boğazımı
Kısacık gömleğinden, yırtık gömleğin sarkıyor Ali
Bu yokluğu bu mahzunluğu içimden
Söküp atamıyorum bir türlü;
Öğretmence ağlıyorum.*

*Zil çaldı, haydi derse, ben hastayım
Çocuklarım, yavrularım, ben şuramdan hastayım
Bir deri, bir kemik kalsam da, size
Yurdumun coğrafyasını anlatacağım
Sınıflar açıldıkta öğretmence diriliyorum*

*Öğretmence duyuyorum
Güzelin, çirkinin benimle varolduğunu
Ağaçların yaprak döküp çiçeklerin solduğunu
Bir gün bizi unutsanız bile
Yüreğimin size doğru sokulduğunu
Öğretmence duyuyorum. (YİĞİTLER, Günde Güneş, 1965, s. 24)*

Öğretmenlerin, özellikle de ilkokul öğretmenlerinin tüm çocukların hayatında önemli bir yeri vardır. Anne ve babanın himayesinden sonra çocuklar, ilk onlara emanet edilir. Yazarın *Öğretmenim* (1976) isimli romanında "Keleş Öğretmen" adıyla okurların karşısına çıkan ilkokul öğretmeni; yazara ilham kaynağı olmuş, örnek şahsiyetiyle kendisinin de öğretmen olmasına vesile olmuştur. Yukarıdaki mısralarda her ne kadar "öğretmence" ifadesiyle çocuklara şefkat, merhamet ve sevgisini ifade etse de Yiğitler; bir deri bir kemik kalasıya dek içindeki öğretme aşkının yaşayacağını ve son nefesine dek öğrencilerine olan bu duygularının devam edeceğini söylemiştir. Zira öğretmenlik bir meslek değildir. Kutsal bir vazife ve sorumluluktur. Dünyayı değiştirecek, ağaçları ve çiçekleri sonsuza dek besleyecek, güzelliği yaşatacak yüce bir vazifedir.

Yiğitler'in 1978'de yayımlanan *Savaşın Soluğu* adlı şiir kitabı, toplumcu gerçekçi şiirin kendi dönemi içinde önemli eserlerinden birisidir. "Taş Ekmek", "Kargı", "Aynada", "Bu Memleket Bizim", "Bir Balık Bir Lokma Ekmek", "Onlar Ölür Biz Yaşarız", "Tamu", "Ozan Günlüğü", "Savaşın Soluğu" gibi şiirlerinde toplum sorunlarını, Anadolu kadını, hayat mücadelesini, özgürlüğü, devrimi, memleket sevgisini tema olarak ele almıştır. Yetiştigi

coğrafyanın halk unsurlarını da şiirlerinde görmek mümkündür. Şair halk ozanlarına bağlılığını sık sık vurgular. Kullandığı dilin sadeliği de halk şiiri etkisiyle yazdığını ortaya koymaktadır.

ONLAR ÖLÜR BİZ YAŞARIZ

...

*Totemdi venüs 'dü usumu kurcalayan
telefonlar uğuldadı kulak memelerimde
bir de senin dudaklarını denedim konuşmaya
bir de senin güzelliğini ey bağımsızlık
taşküreler içinden geçtim günlerce yandım
bambaşka anadol türküleri dinledim aslı bacı 'dan
ve halk ozanlarından çağımızın
onların telinden başka
tutunacak dal bulamadım!
Oysa onlar yaşar biz ölürüz!*

*Söyle o güneşleri o çocukları ne yaptın ozan
devrimlere karşı uygarlığa düşman birileri
onlar ölür biz yaşarız! (YİĞİTLER, Savaşın Soluğu, 1999, s. 21)*

Yukarıdaki mısralarda Yiğitler; bağımsızlık sevgisini, devrime olan inancını anlatırken ozanların, devrimin, uygarlığın, aydınlığın daimî olduğunu; buna karşı duranların da yok olacağını, karanlığın son bulacağını coşkulu bir dille ifade etmektedir. Uygarlığın gelmesi, toplumun ilerlemesi de ancak çalışarak ve üretmek mümkündür. “Dargın” şiirinde de Anadolu insanının, çiftçisinin, işçisinin derdiyle hemhal olan şair; toplum olarak ilerlemenin yalnızca çalışarak mümkün olduğunu vurgulamaktadır.

Dargın

*Sürgün gözlerimden çıkar
ayaklarım tarlada ırgat
gözlerim fabrika bacası duman duman
gözlerim grev işçisi!*

*Üflüyorum balonumu yürek yürek
sesim telli kavağa tırmanır
bulunmaz ağacım – dalım gibisi!*

*Boşla sevi 'yi topluma dön
ayıkla pirincin taşını severek
böyle değil kimisi!*

...

Hadi davran yüzün toplum gemisi! (YİĞİTLER, Savaşın Soluğu, 1999, s. 28)

10 Kasımlarda Atatürk (1962), Atatürk Destan (1967) ve Atamız' a Yüzüncü Yıl Oratoryosu (1982) eserleri; Yiğitler' in Atatürk, vatan, millet sevgisini konu edindiği eserlerindedir.

Atamız' a Yüzüncü Yıl Oratoryosu isimli eserinin önsözünde Yiğitler, Atamıza şu sözlerle seslenerek Ata sevgisine sahip olmak dışında bu sevgisini aktarmayı bir borç ve vazife bilmiştir.

“Artık gözlerimin <<feri>> sönüyor. Ağır ağır da olsa ayırımsıyorum bunu. Ama bıkmadan yorulmadan yine seni yazıyorum. Seni anlatıyorum insanlarıma. Öğrencilerime, çocuklarıma, öğretmen kardeşlerime, işçilerimize... Kim gelirse önüme... Doktor, esnaf, basımecvi, büyük, küçük... Çoluk çocuk... Kim gelirse önüme seni seni anlatmaya, yaptıklarını sergilemeye uğraşılıyor, didiniyorum. Tut ki yeryüzünde üç milyar insana anlattım seni, yetmez! Kuşlara, böceklerle ve hatta balıklara anlatıyorum. Onlar da tükendi mi sıra yıldızlara gelecek. Yıldızlar da sırasını savdı mı, sonsuzluğa başlayacağım anlatmaya seni...” (YİĞİTLER, Atamız'a Yüzüncü Yıl Oratoryosu, 1982, s. 5)

Şiir kitapları dışında Türk halk hikayelerini derleyip çocuklar için yeniden düzenleyerek kaleme aldığı ve on dört kitaptan oluşan *Türk Halk Masalları* (1986) serisi vardır. Halk anlatılarından derleme yaparak yeniden kaleme aldığı bu eserlerle birlikte şiirlerinde ve romanlarında halk gelenek ve görenekleri, aşıklar geleneği, yöresel çocuk oyunları, Anadolu mutfağı ve ağız özellikleri gibi halk unsurlarına çokça rastlanmaktadır.

Öğretmenim (1976) romanı halk motiflerini yansıtmaya bakımdan yazarın en zengin içeriğe sahip eseridir. Tarsus' un bir köyünde ilkokul okuyan Zeki ve kendisine rehber olan Keleş Öğretmen' in ana figür olarak yer aldığı romanda yazar; Zeki' nin ilkokul yıllarında başından geçen anılarını kaleme almıştır. Romanda Zeki anlatıcı konu-

mundadır. Zeki ismi ile yazarın adı arasında benzerlik olması yazarın aslında kendi çocukluk anılarını kaleme aldığını göstermektedir. Zira romanda Zeki' nin babası ve annesinin adı da yazarın kendi anne ve babasıyla aynıdır (Ayşe-Halil). Bu bağlamda ele alındığında anı-roman türünde yazılmış bir eser olarak kabul etmek mümkündür.

Halk unsurları, romanda sıkça karşımıza çıkmaktadır. Köy düğünü (s.134), (s.143); kirvelik (s.124); âşıklık geleneği (s.81), (s.134-136); Âşık Ali (s.72),(s.81); Karacaoğlan (s.134); Âşık Veysel (s.135); Âşık Kozanoğlu (s.134-136); ölen bir kişinin ardından ağıt yakma (s.64); azık olarak hazırlanan sokum (s.28), (s.80); yöresel yiyecek ve yemekler (s.27), (s.53), (s.102), (s.145); siresir³ (s.69); batırık⁴ (s.127); türküler (s.80),(s.135); çeşitli atasözleri (s.45-46), (s.48), (s.62), (s.90); halk hekimliği (s.91), (s.133); yılan şerbetlenme geleneği (s.56), (s.120); meddahlık ve İsmail Dümbüllü (s.103); Nasreddin Hoca fıkrası (s.127); çocuk oyunları (s.33), (s. 56), (s.104), (s.119), (s.155); masal anası geleneği (s.106), (s.145-154); yöreye ait ağız özellikleri (s.26) gibi Anadolu'ya ait halk unsurlarına ve motiflerine romanda çokça yer verilmiştir.

“- Çekil oradan, dikilip durma kazık gibi, diyerek sırtından dürttü annem. <<Ana kız>> diyecek oldum; <<Derttt.. yine ne var?>> diye tersledi. Şaşı Duduların evine doğru baktım. Dudu'nun annesi yün eğiriyordu. Beni görünce içeri çekildi.” (YİĞİTLER, Öğretmenimden Anılar, s. 26)

Yukarıda verilen örnekte yöresel ağız özelliklerine rastlanmakla beraber “yün eğirmek” de Anadolu'nun çeşitli yörelerinde kadınların yaptıkları uğraşlar arasındadır. Yine yazarın arkadaşının annesinin yanına gelmesiyle kadının içeri çekilmesi Anadolu'daki haremlik-selamlık geleneği ve muhafazakarlığı yansıtmaktadır.

Halk hekimliği Anadolu coğrafyasında özellikle modern tıbbın olmadığı ve günümüzde de birçok köyde karşımıza çıkan bir şifa bulma yöntemidir. Yılan zehrinden korunma yöntemi olarak “yılan şerbetlenmesi” denilen bir nevi panzehir yönteminin uygulanışı hakkında verilen detaylı bir bilgi romanda dikkat çekmektedir.

“... Bu arada Arap Yılanı geldi. Sırtına ve beline doladığı iki simsiyah yılan vardı. Hayvanları kafalarından tutuyor, ağzına sokup sokup çıkarıyordu. Babama sordum. 'Sokmaz onu,' dedi, 'şerbetlidir o'. Yılanı Arap az sonra iki delikanlıyı yanına oturttu. Ağzında çiğnediği akide şekerlerinin suyunu selini akıtarak onlara da yedirdi. Sonra yılanları ayrı ayrı teslim etti ellerine. Yılanlar delikanlıları da ısırmadılar. Ben de 'şerbetlenmek' için babama ısrar ettim. 'Olmaz, sen küçüksün!' dedi.

Çalılardan bir ara bir çocuk fırladı. 'Yılanın!' diye bağırarak koşuyordu. Herkes eline bir taş almıştı. Çocuk ayak bileğini tutuyor, kendini yerden yere atıyordu. Yılanı Arap 'Bırakın yılanı. Onu daha sonra yakalınız. Şimdi çocuğa bakalım,' dedi. Eğildi, güçlü kollarıyla kucağına yatırdı onu. Cebinden çıkardığı keskin bir bıçakla ısırılmış yeri birkaç kez derince çizdi. Emmeye başladı. Her emişinde kanlı bir tükürüğü toprağa tükürüyordu. Şeker ezdi ağzında. Çocuğun ağzına, oradan da yılan ısırığına sürdü. 'Tamam, dedi, geçmiş olsun!' (YİĞİTLER, Öğretmenimden Anılar, s. 56-57)

Yiğitler' in çocukluk anılarından hareketle kaleme aldığı romanında, Anadolu'daki köy çocuklarının oynadığı oyunlardan sıkça bahsettiği görülmektedir:

“Köşküc⁵, birdirbir, kaydırak, atlama patlama⁶ oyunlarından sonra öğleye doğru toplanıp bir güzel karnımızı doyurduk... Öğle sonu oyunlarımız kazıkudurakla başladı.” (YİĞİTLER, Öğretmenimden Anılar, s. 56)

“Bayraklı⁷ oynatırdı bize. Elimizde yoksa satarı.” (YİĞİTLER, Öğretmenimden Anılar, s. 104)

“Sırıkla atladık. Uzun eşek oynadık. Biraz daha çocuklaştık. Saklambaç. Ormanlar Kralı'na özendik. Ok atmaca. Kılıç kullanma. Bebeleştik. El üstünde kimin eli var. Bir boy göle değin gidip geldik.” (YİĞİTLER, Öğretmenimden Anılar, s. 119)

Karacaoğlan, Âşık Veysel, Kozanoğlu, Emrah gibi Anadolu'nun önemli âşıkların romanda isminin geçmesiyle beraber köy düğününde söylenen türkülerden örnekler de vererek yazarın âşıklık geleneğini dönemin özelliklerine uygun aktarması da kayda değerdir.

“O Pazar düğün yapıldı köyde. 'Köyün Aşığı' yanık sesiyle sazının eşliğinde ne güzel türküler okuyordu. Hele bir 'Kır At Türküsi' vardı içlerinde.

'Davran kır at davran Sivri'ye davran

Sivri'nin altından geçiyor kervan.'

Yanık sesi ortalığı dolduran Aşık için türlü öyküler anlatıyorlardı. Dedeleri Karacaoğlan'a değin dayanıyormuş bir söylentiye göre. Eğer Karacaoğlan da bunun gibi idiyse, of be çok yakışıklıymış doğrusu. Kaytan bıyıkları, çaka gibi gözleri. İri ve anlamlı dudakları... Sanki türkü değil, şakıyan bir çağlayandı dilinden dökülen. Yüreği gümbür gümbür öttüren bir edası vardı.

³ Siresir: bulgur ve ayran karışımı çiğ çorba.

⁴ Batırık: tahin, bulgur, soğan, salça karışımı ezilerek yapılan bir yemek. Güneyde ve İç Anadolu'da yaygındır. Bir tür yoksul aile yemeğidir.

⁵ Köşküc: yere kazık saplama oyunu.

⁶ Atlama-patlama: uzun eşeğe benzer, sayı tutmalı oyun.

⁷ Bayraklı: küçük şekerlere sarılan bayraklarla, numara büyüklüğüne oynanan oyun.

Aşık'a diğer çalgıcılar eşlik ettiler. Davulcu değneğini bıraktı, parmaklarıyla çaldı usuldan. Halay çekildi. Bana da öğrettiler halayı. Geç vakitlere değin içildi. Su gibi içki aktı. Zengin düğünü olduğu için, herkes birbiriyle yarıştırdı bu konuda. Senin düğünün anlı-şanlı yok benim düğünüm daha anlı-şanlı diye.

Vakit gece yarısını geçmişti. Son olarak Aşık'tan birkaç türkü istendi. Nazlandı Aşık. Karacaoğlan'dan, Emrah'tan, Veysel'den okudu. Sazı tınlamıyor, ağlıyordu sanki. Gözlerim bulutlanmıştı. ...

Aşık burada dertli dertli başını sallıyordu. Gözleri dalıyordu uzaklara.

'Kara çadır eğmeyinen

Ucu sırma düğmeyinen

Ne kaçarsın Kozanoğlu

Beş bin atlı gelmeyinen?'

İhtiyarlar başlarını sallıyorlar, fısılđayıyorlar. Belli ki bir öyküsü vardı Kozanoğlu'nun.” (YİĞİTLER, Öğretmenimden Anılar, s. 134-136)

Romanda Anadolu insanının ekonomik durumu, insanların geçim kaynakları, yöre mutfağından örneklerin sunulması da eserin yazıldığı dönemin koşullarını, halkın yaşam biçimini yansıtmaya bakımdan önemlidir.

“Okuyamazsam fabrikaya gidecektim. Babam kazanacaktı. Ablam kazanacaktı. Eh, bir de ben kazandım mı her gün belki de et yiyecektik, baklava yiyecektik. Sonra eve kelle alacaktım. Bir gün baklava bir gün kelle. Kelleyi çok seviyordum. Hele domatesle olursa...” (YİĞİTLER, Öğretmenimden Anılar, s. 27)

“Annem, sınıf geçmelik bir ‘batırık’ yaptı. Çalakaşık yedik. Tahinle, bulgurla, soğanla, maydanozla oluyordu batırık. Acılı acılı.” (YİĞİTLER, Öğretmenimden Anılar, s. 127)

Anahtar Türkçe Edebiyat Bilgileri (1973) isimli eseri de sözlük-ders kitabı niteliğindedir. 56 sayfadan oluşan bu eserin giriş kısmında “Türkçede Ne Yapayım? Nasıl Çalışayım? Nasıl Hazırlanayım?” başlığıyla dokuz sayfalık bir kısımdan sonra “Alfabetik Türkçe- Edebiyat Terim ve Kavramları” başlığıyla bir sözlük yer almaktadır. 47-48. sayfalarında ise “Kitap Okumanın Yararları” başlıklı bir yazı yer almaktadır. (YİĞİTLER, Anahtar Türkçe Edebiyat Bilgileri, 1973)

Sonuç ve Değerlendirme

Türk dili ve kültür dünyasına yön veren, birçok eseri ile geniş bir okuyucu kitlesine ulaşan yazar ve şairlerin üzerine yapılan araştırmalar; antolojiler, yazar ve şairler sözlüğü, almanak, ansiklopedi maddeleri gibi temel referans kitapları ile sınırlı kalmamalıdır. Edebiyat tarihçilerinin ve araştırmacılarının kapsamlı ve detaylı çalışmalarıyla **yazar (şair-sanatçı)-metin-dönem** ilişkisi içerisinde ele alması gerekmektedir. Yapılan bu incelemede de H. Zekâi Yiğitler' in eserlerine ve sanatçı kimliğine katkı olması bakımından bir başlangıç teşkil ettiğini, *Varlık* dergisinde başlayan yazarlık serüveninde yayımlanmış tüm eserlerinin titizlikle incelenmesi ve edebiyat tarihimize kazandırılması gerekmektedir.

Roman, şiir, derleme, öykü, oratoryo, radyo senaryosu, inceleme gibi değişik türlerde tespit edilen altmışın üzerinde yayımlanmış eseri bulunmaktadır. Yazarın Türk folklorunu merkeze alarak eserlerini sade, arı ve akıcı bir dille yazdığı görülmektedir. Türk halk geleneğine ait unsurlar, H. Zekâi Yiğitler' in kendi deyimiyle “*tutunduğu tek dal*” dır. Bireysel temalar dışında toplumcu gerçekçi çizgide şiirler yazması da onun halka ve topluma olan bu ilgisi ve sevgisindedir. Şair ve yazarlığı dışında radyo programlarına yazdığı senaryolar ve öğretmenlik mesleği ile birlikte ele alındığında Yiğitler, çok yönlü bir şahsiyettir. Hayatına yön veren idealist öğretmeni “Keleş Öğretmen” in yolundan devam ederek öğrendiklerini, Anadolu kültürünü okuyuculara sanki öğrencileriymiş gibi aktarma gayesinde olduğunu söylemek yanlış olmaz. H. Zekâi Yiğitler bu anlamda Türk folkloruna ciddi bir katkı sağlamıştır.

Yazdığı *Öğretmenim* romanı, sayısız çocuk şiirleri ve yine çocuklar için derleyip yeniden kaleme aldığı *Türk Masallar Serisi* kitaplarıyla da Modern Çocuk Edebiyatı' nın ilkleri arasındaki yerini almıştır.

Netice itibarıyla yazar ve şairlerin tanıtılması, Türk kültürü ve edebiyatına katkısı olduğu kadar yazarın yetiştiği bölge açısından da değerlidir. Doğduğu, belli bir süre yaşadığı, memleketi olan coğrafyaları eserlerinde konu edinen bu isimler; unutulmaya yüz tutmuş, kültürümüzün birer parçası olan inançların, geleneklerin, deyim ve atasözü, masal, efsane, ilahi, ninni gibi halk unsurlarının aktarılmasında ve yaşatılmasında önemli bir rol de oynamaktadır. Milli kültürümüzün ve edebiyatımızın sürekliliği ve gelişimi için yazılan her eserin okunup incelenmesi ve tanıtılması gerekmektedir. Binlerce yıllık varlığımızın ebedi olması yazılı olan bu eserlerimizin gün yüzüne çıkartılması ve kapsamlı bir şekilde incelenmesi ile mümkündür.

Fotoğraf 1. H. Zekâi Yiğitler, Konya, 20 Mayıs 1959.

Fotoğraf 2. H. Zekâi Yiğitler, Akşehir Öğretmen Okulu, 1958-1959.

Fotoğraf 3. H. Zekâi Yiğitler, Çapa Eğitim Enstitüsü, İstanbul, 1960.

Fotoğraf 4. H. Zekâi Yiğitler, Çapa Eğitim Enstitüsü, İstanbul, 1962.

Fotoğraf 5. Nikah Günü, H. Zekâi Yiğitler, eşi Nuriye Yiğitler, nikah şahidi Behçet Necatigil ile birlikte, İstanbul, 15 Haziran 1962.

Fotoğraf 6. Düğün Günü, H. Zekâi Yiğitler ve eşi Nuriye Yiğitler, Tarsus, 19 Temmuz 1962.

Fotoğraf 7. Düğün Günü, H. Zekâi Yiğitler, Nuriye Yiğitler ve HZY' in kardeşleri, Tarsus, 19 Temmuz 1962.

Fotoğraf 8. H. Zekâi Yiğitler, eşi Nuriye Yiğitler ve ilk çocukları Denizhan ile birlikte, Elbistan-Kahramanmaraş, 1963.

Fotoğraf 9: H. Zekâi Yiğitler, eşi Nuriye Hanım, kızı Denizhan ve oğlu Cengizhan ile birlikte, Tarsus, 1965.

Fotoğraf 11. H. Zekâi Yiğitler, yazar Ahmet Köklügiller ile birlikte, Tarsus, 1966.

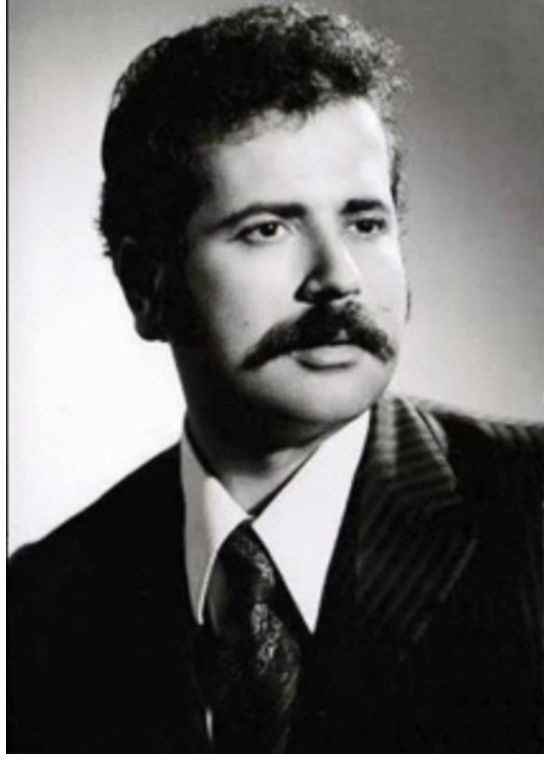
Fotoğraf 12. H. Zekâi Yiğitler ve eşi Nuriye Hanım, Tarsus, 1966.

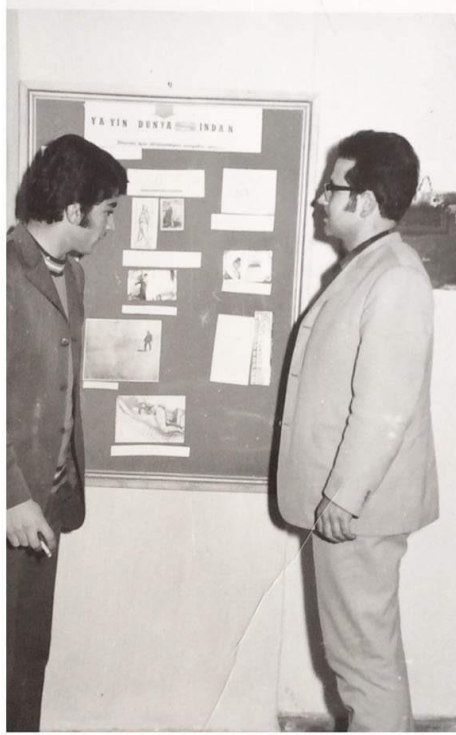
Fotoğraf 13. H. Zekâi Yiğitler öğrencileriyle birlikte, Tarsus Kasım Ekenler Ortaokulu, Tarsus, 1966.

Fotoğraf 14. H. Zekâi Yiğitler ve eşi Nuriye Hanım ile birlikte, Tarsus, 1966.

Fotoğraf 15. H. Zekâi Yiğitler, Balıkesir, 1970.

Fotoğraf 16. H. Zekâi Yiğitler, Balıkesir, 1970.

Fotoğraf 17. (Sağdan sırayla) H. Zekâi Yiğitler, babası, annesi ve yeğeni Tülay ile birlikte, Tarsus, 1971.

Fotoğraf 18. H. Zekâi Yiğitler, babası Halil Yiğitler ve eşi Nuriye Hanım ile birlikte, Balıkesir Şehir Kulübü, 1972.

Fotoğraf 19. H. Zekâi Yiğitler (sağda) askerde, Bornova- İzmir Er Eğitim Topçu Tugayı, 1975.

Fotoğraf 20. H. Zekâi Yiğitler askerde, İzmir, 1975.

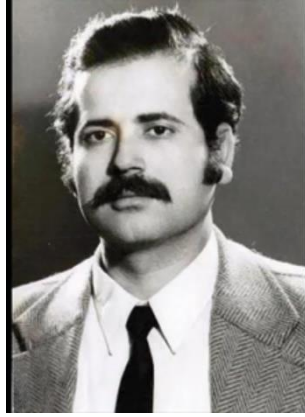
Fotoğraf 21. H. Zekâi Yiğitler ve eşi Nuriye Hanım ile birlikte evlerinde, Balıkesir, 1977.

Fotoğraf 22. H. Zekâi Yiğitler ve eşi Nuriye Hanım ile dans ederken, Balıkesir, 1977.

Fotoğraf 23. H. Zekâi Yiğitler ile bir meslektaşı, Balıkesir, 1977.

Fotoğraf 24. H. Zekâi Yiğitler, Edremit-Balıkesir, 1980

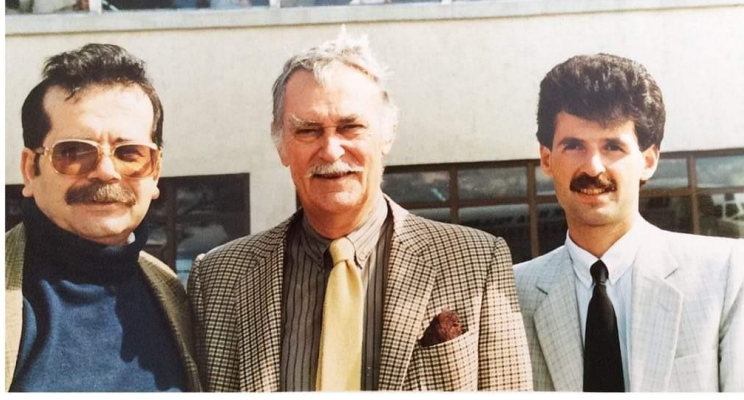
Fotoğraf 25. H. Zekâi Yiğitler ve kızı Denizhan, İstanbul, 1983.

Fotoğraf 26. H. Zekâi Yiğitler ve eşi Nuriye Hanım, Ankara, 1985.

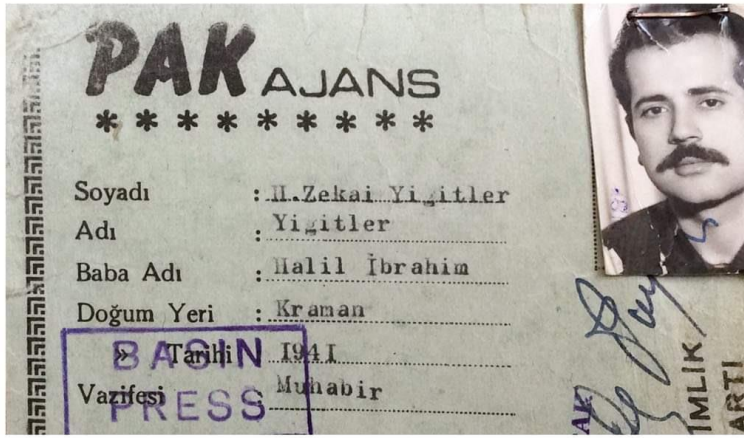
Fotoğraf 27. H. Zekâi Yiğitler ve eşi Nuriye Hanım, Ankara, 1985.

Fotoğraf 28. H. Zekâi Yiğitler, Eşref Kolçak ve bir meslektaş ile birlikte, Ankara, 1990.

Fotoğraf 29. H. Zekâi Yiğitler, Ankara, 1990.

Fotoğraf 30. H. Zekâi Yiğitler' in basın kartı.

Kaynakça

- Yiğitler, H. (Tarih Yok). Öğretmenimden Anılar. Balıkesir: Ağaoğlu Yayınevi.
Yiğitler, H. (1961). Mavi Güvercin. İstanbul, Türkiye: Köymen Yayınları.
Yiğitler, H. (1962). Kutup Gülü. İstanbul: Beşgen Dergisi Yayınları.
Yiğitler, H. (1962). Senin Gözlerine Bakmak. İstanbul: Ekin Basımevi.
Yiğitler, H. (1965). Günde Güneş. İstanbul: Ekin Basımevi.
Yiğitler, H. (1970). Deniz Çağım. Balıkesir: Emek Basımevi.
Yiğitler, H. (1973). Anahtar Türkçe Edebiyat Bilgileri. Balıkesir: Emek Basımevi.
Yiğitler, H. (1982). Atamız'a Yüzüncü Yıl Oratoryosu. İzmir: Büyük Fatih Matbaacılık.
Yiğitler, H. (1997). Nasrettin Hoca. Ankara: Yeryüzü Yayınevi.
Yiğitler, H. (1999). Savaşın Soluğu. Ankara: Ayyıldız Basımevi.
Yiğitler, H. (2001). Nasreddin Hoca Pencereden Görünen Baş. Ankara: Erinç Yayınları.